

**НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ
И ОБУЧЕНИЕ**

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА
НА ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБУЧЕНИЕ И ЦЕНТРОВЕТЕ
ЗА ИНФОРМАЦИЯ И
ПРОФЕСИОНАЛНО
ОРИЕНТИРАНЕ ПРЕЗ 2024 Г.

Приет от УС на НАПОО
с Протокол № 2 от 28.05.2025 г.

I. Въведение

Настоящият анализ е разработен от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) на основание чл. 42, т. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), въз основа на информацията от годишните доклади за дейността на Центровете за професионално обучение (ЦПО) и Центровете за информация и професионално ориентиране (ЦИПО) за 2024 година.

Анализът се базира на данните в Информационната система на НАПОО от **853 ЦПО** и **36 ЦИПО**. Годишният анализ за дейността на ЦПО и ЦИПО през 2024 г., подготвен във вид на презентация, е представен и одобрен от УС на НАПОО на заседание, проведено на 28.05.2025г.

II. Цели на анализа

Целта на анализа е да се представи систематизирано получената от ЦПО и ЦИПО информация за дейността им през 2024 г. и да се оформят изводи (вкл. и чрез графично представяне) на база информацията от годишните доклади по различни параметри.

III. Методика за събиране на годишната информация на ЦПО и ЦИПО

Годишната информация за дейността на ЦПО и ЦИПО се попълва във формуляри (електронни таблици) в ИС на НАПОО, съдържащи индикатори, одобрени от Управителния съвет на Агенцията и съгласувани с Националния статистически институт (НСИ).

Информация и методически указания за представяне на годишната информация е публикувана на Интернет страницата на НАПОО. В съответствие с разпоредбата на ЗПОО, срокът за представяне на информация за дейността през 2024 г., е 31-ви януари 2025 г.

1. Индикатори за дейността на ЦПО

- Проведени курсове за придобиване на степен на професионална квалификация;
- Записани курсисти и курсисти, придобили степен на професионална квалификация или свидетелство за правоспособност;
- Проведени курсове по част от професия, записани курсисти и курсисти, получили удостоверение или свидетелство за правоспособност;
- Получени документи за валидиране;
- Информация за проведени други курсове;
- Брой курсове според източника на финансиране;
- Общ брой обучени лица, както и техният брой според пола и гражданството им;
- Материално-техническа база по професии и специалности;
- Актуализиране на учебните планове и програми;
- Повишаване на квалификацията на учителите.

2. Индикатори за дейността на ЦПО

- Брой клиенти от България;
- Брой клиенти от Европейския съюз;
- Брой клиенти от други страни;
- Брой клиенти - неучащи;
- Брой клиенти - учащи;
- Брой клиенти - заети лица;
- Брой клиенти - безработни лица;
- Брой клиенти, регистрирани в бюро по труда;
- Предоставени услуги за информиране и самоинформиране;
- Предоставени услуги за кариерно консултиране;
- Предоставени услуги за оценка на случай;
- Предоставени услуги за активиране и мотивиране;
- Предоставени услуги за психологическо подпомагане;
- Предоставени услуги за застъпничество;
- Предоставени услуги за групи за взаимопомощ;
- Предоставени услуги за управление на таланти;

- Предоставени услуги за менторство.

IV. Състояние на системата от ЦПО и ЦИПО към 31.12.2024 година.

Състоянието на системата от лицензирани ЦПО и ЦИПО през 2024 година се определя от обективните пазарни условия, така и от социално-икономическата ситуация в страната.

Влияние в тази посока оказват и регионалните потребности от обучение и квалификация на заетите лица в различните икономически сектори, но също така се определя и от индивидуалните предпочитания на кандидатите за обучение.

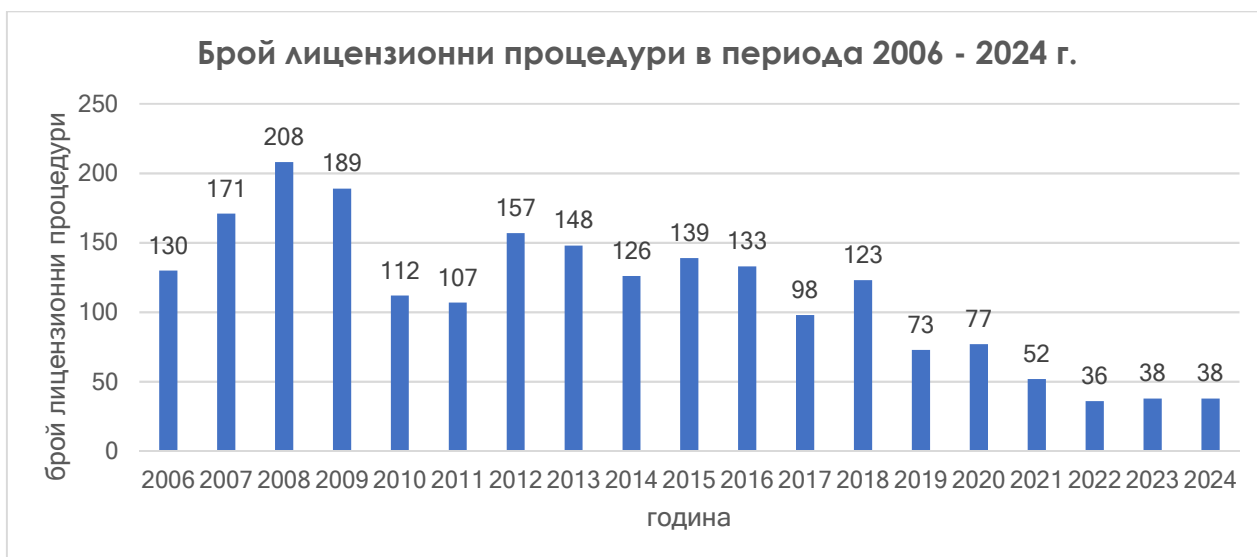
1. Развитие на мрежата от лицензирани ЦПО и ЦИПО

Развитието на мрежата от лицензирани ЦПО и ЦИПО е свързано с изпълнение на **Приоритет 2** „Развитие на мрежата от лицензирани Центрове за професионално обучение и Центрове за информация и професионално ориентиране“ от актуализираната **Стратегия „НАПОО 2022-2027“** и с постигането на **Приоритет 2** в Плана за дейността на НАПОО, който включва лицензиране на нови ЦПО и ЦИПО, както и изменение на издадени лицензии на ЦПО с добавяне на нови професии и специалности.

1.1. Лицензионни процедури за ЦПО

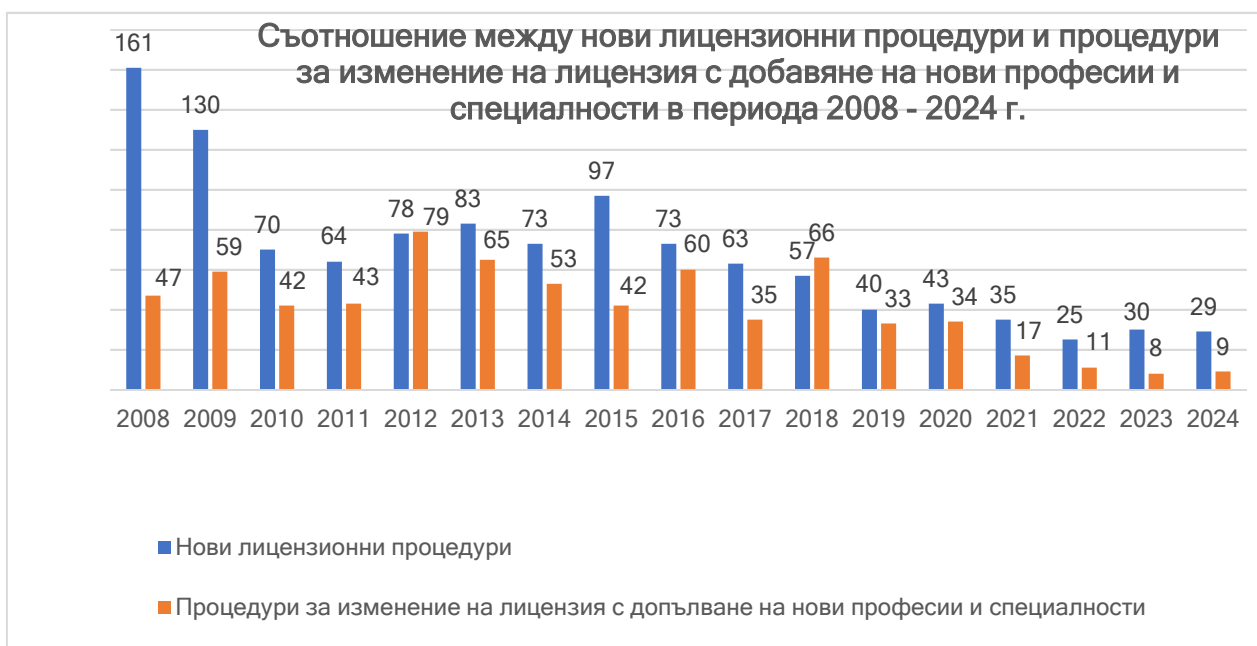
Броят на лицензионните процедури на ЦПО, реализирани от НАПОО за периода 2008 - 2024 г., са представени на **Фигура 1**.

От данните се вижда значителният спад в броя на лицензионните процедури от 2012 г. насам, като през 2024 г. броя на лицензионните процедури е 38.

Фигура 1. Брой лицензионни процедури по години за периода 2008 – 2024 година

На **Фигура 2** е представено съотношението между нови лицензионни процедури и процедури за изменение на лицензии с добавяне на нови професии и специалности.

Фигура 2. Брой на издадените и изменените с добавяне на нови професии и специалности лицензии за периода 2008 – 2024 година

От данните на **Фигура 2** се вижда намаляване на новолицензираните ЦПО с 1 брой и увеличаване с 1 брой на процедурите за изменение на лицензии с добавяне на нови професии и специалности.

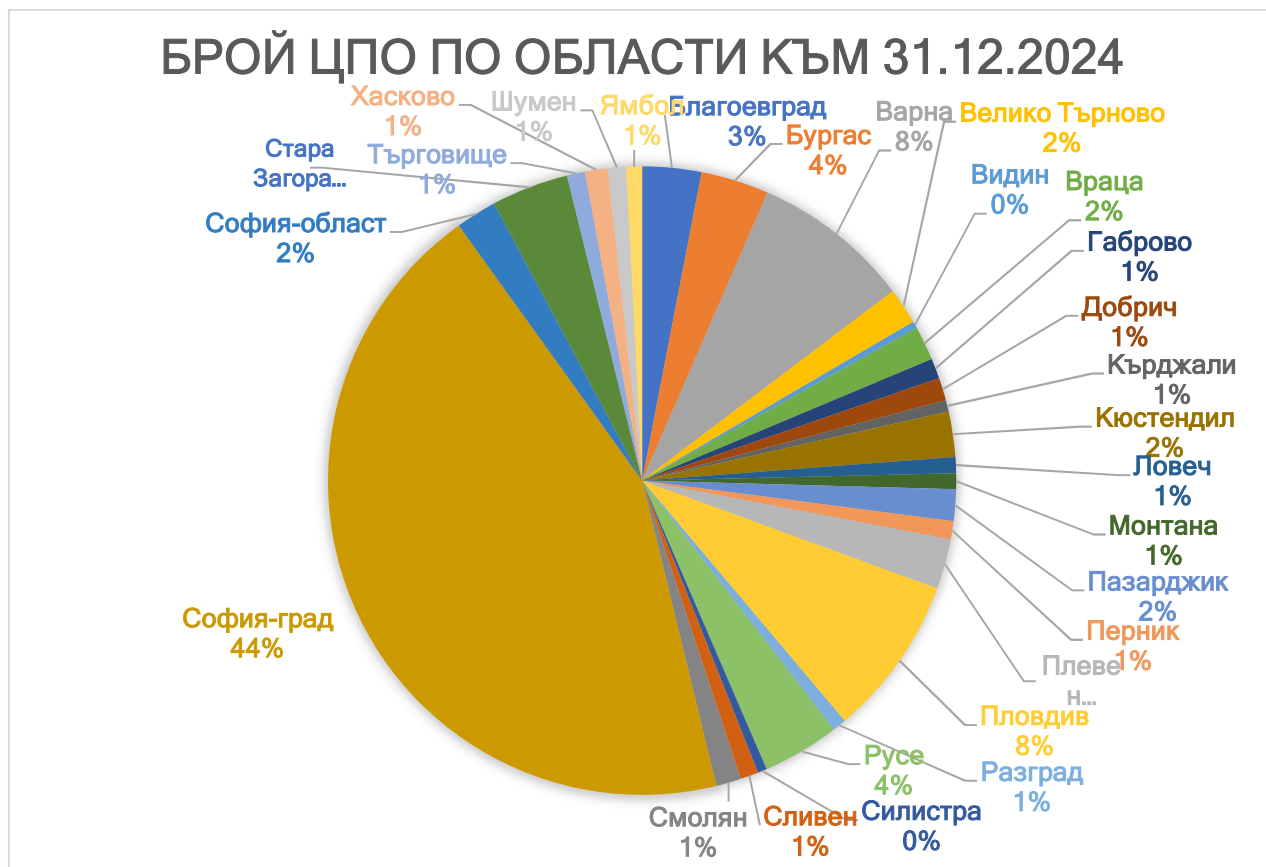
1.2. Регионално разпределение на ЦПО

Фигура 3. Регионално разпределение на ЦПО по области

От данните, представени на **Фигура 3** е видно, че се потвърждава диспропорцията в разпределението на ЦПО в областите на страната – от **376 бр.** в област София - столица до **4 бр.** в Силистра и **3 бр.** във Видин.

На **Фигура 4** е представено разпределението на ЦПО по области като относителен дял към 31.12.2024 г.

Фигура 4. Регионално разпределение на ЦПО по области като относителен дял в общия брой

1.3. Обучение в ЦПО

1.3.1. Обучени в ЦПО лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация, валидиране и придобиване на правоспособност.

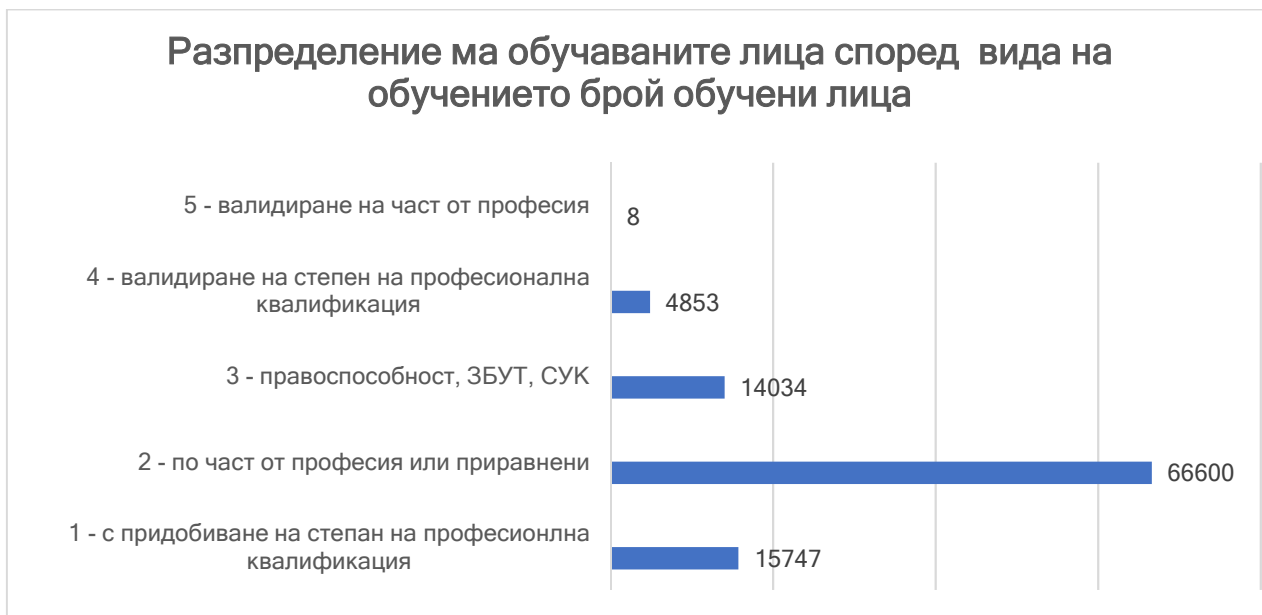
ЦПО са представили данни за **101800** курсисти със следните номенклатурни позиции за вида на проведеното обучение:

- 1 - с придобиване на степен на професионална квалификация
- 2 - по част от професия или приравнени
- 3 - правоспособност, ЗБУТ, СУК
- 4 - валидиране на степен на професионална квалификация
- 5 - валидиране на част от професия

Част от обучаваните получават повече от един документ за участието си в конкретен квалификационен курс (напр. Удостоверение за професионално обучение и Свидетелство за правоспособност).

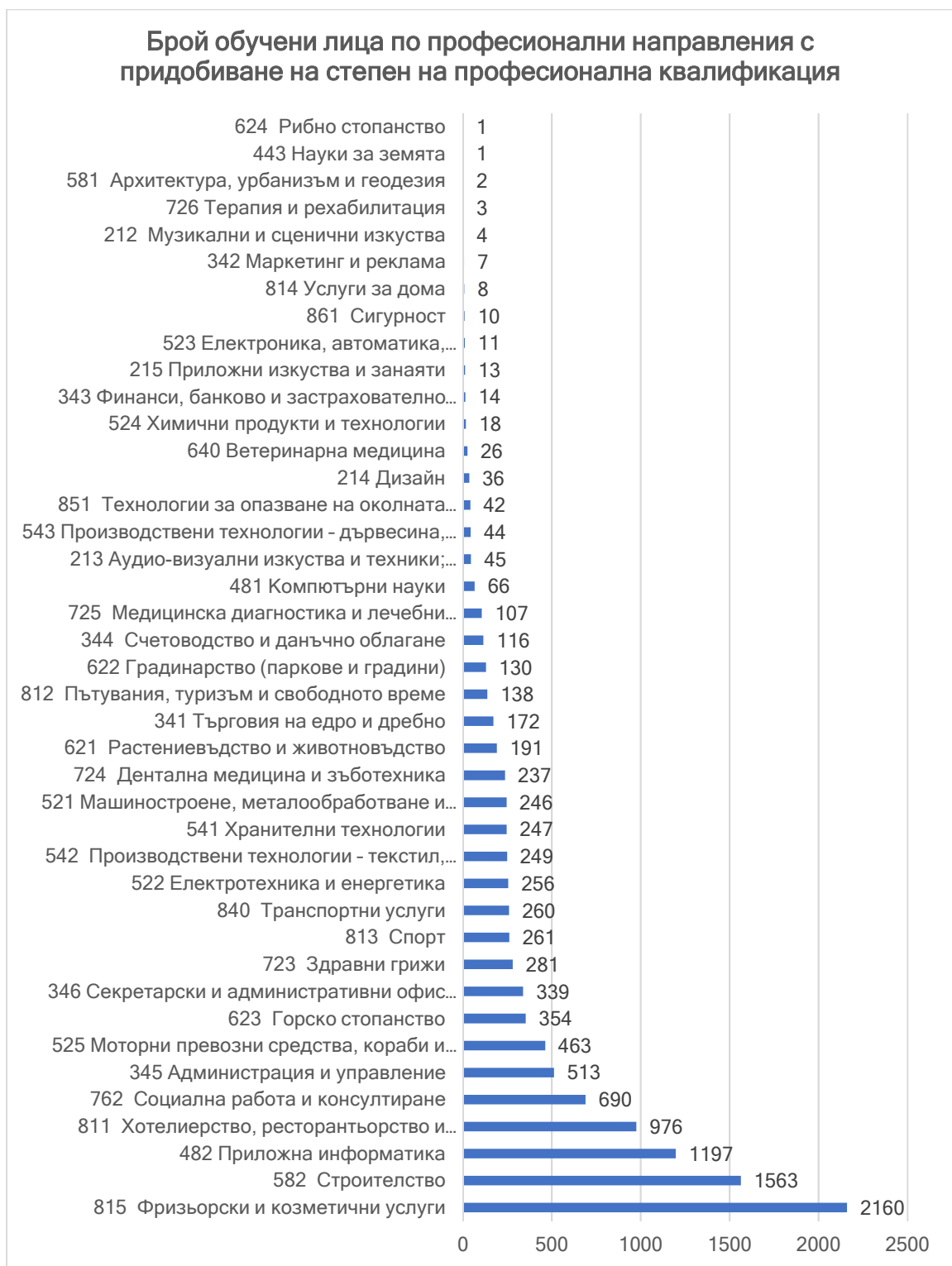
Данните от отчетите за издадените документи от ЦПО са представени графично на **Фигура 5**.

Най-голяма част от обучаваните лица – **66 600** (65 %) са записаните и завършили обучение по част от професия през 2024 година.

Фигура 5. Разпределение на обучаваните лица според вида на обучението (2024 г.)

През 2024 година в ЦПО има записи **66600** лица, като в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация са участвали **15 747** лица и тяхното разпределение е показано на **Фигура 6**. Разпределението на обучените лица по част от професия по професионални направления през 2024 г. е показано на **Фигура 7**.

Фигура 6. Брой обучени лица - придобиване на степен на професионална квалификация – разпределение по професионални направления.

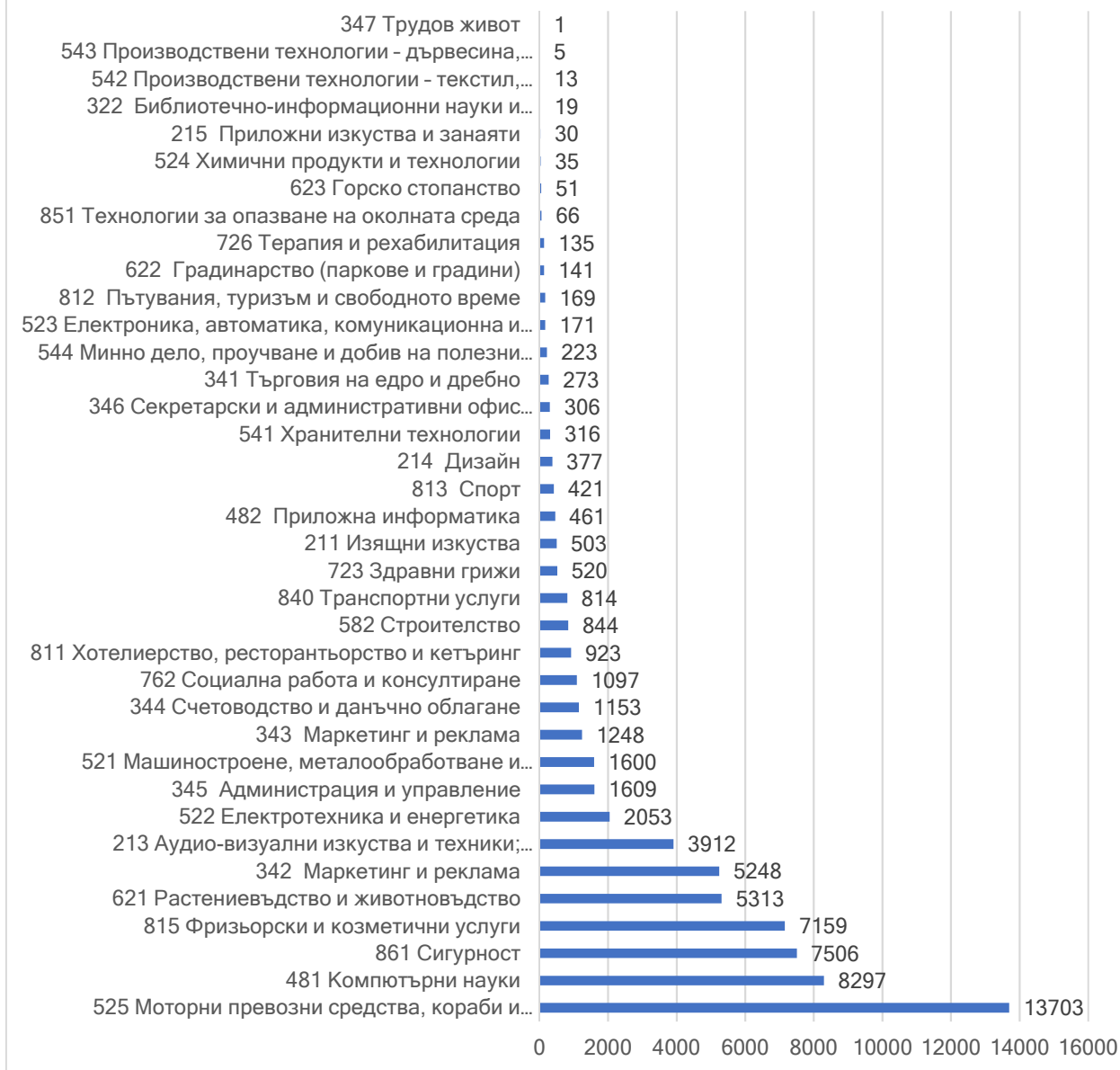
Най-много са обучените за придобиване на степен на професионална квалификация лица в следните професионални направления:

- 815 „Фризьорски и козметични услуги“ – **2160** лица или 19 % от всички обучени за придобиване на СПК;
- 482 „Приложна информатика“ – **1197** лица или 10 % от обучените за придобиване на СПК;
- 582 „Строителство“ – **1563** лица или 14 % от обучените за придобиване на СПК;
- 811 „Хотелиерство, ресторантьорство и кетеринг“ – **976** обучени лица или 8 % от общия брой на обучените с придобиване на СПК лица;
- 762 „Социална работа и консултиране“ – 690 обучени лица или 6 % от общия брой на обучените с придобиване на СПК лица;
- 345 „Администрация и управление“ – **513** лица или 4 % от обучените
- 525 „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“ – **463** лица или 4 % от общия брой на обучените с придобиване на СПК лица;
- 623 „Горско стопанство“ – **354** обучени лица или 3 % от общия брой на обучените за придобиване на СПК;

Броят обучени лица в останалите професионални направления е значително по-нисък.

Най-малко (под 10) обучени лица има в професионалните направления 814 „Услуги за дома“, 342 „Маркетинг и реклама“, 212 „Музикални и сценични изкуства“, 726 „Терапия и рехабилитация“, 581 „Архитектура, урбанизъм и геодезия“, 443 „Науки за земята“ и 624 „Рибно стопанство“.

Брой обучени лица по част от професия, разпределени по професионални направления

Фигура 7. Брой обучени лица - обучение по част от професия – разпределение по професионални направления.

Най-много обучени лица по част от професия има в следните професионалните направления:

- 525 „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“ – **13703** лица или 21 % от обучените лица по част от професия;
- 481 „Компютърни науки“ – **8297** лица (12 % от обучените);

- 861 „Сигурност“ – **7506** лица (11 % от обучените);
- 815 „Фризьорски и козметични услуги“ – **7159** лица (11 % от обучените);
- 213 „Растениевъдство и животновъдство“ – **5313** лица (8 % от обучените);
- 342 „Маркетинг и реклама“ – **5248** лица (8 % от обучените).

Най-малко обучени лица има в професионално направление 543 „Производствени технологии – дървесина, хартия, пластмаси и стъкло“ (5 лица) и 347 „Трудов живот“ (1 лице). За отчетния период в професионално обучение с придобиване на квалификация по част от професията в ЦПО няма обучени лица в следните направления:

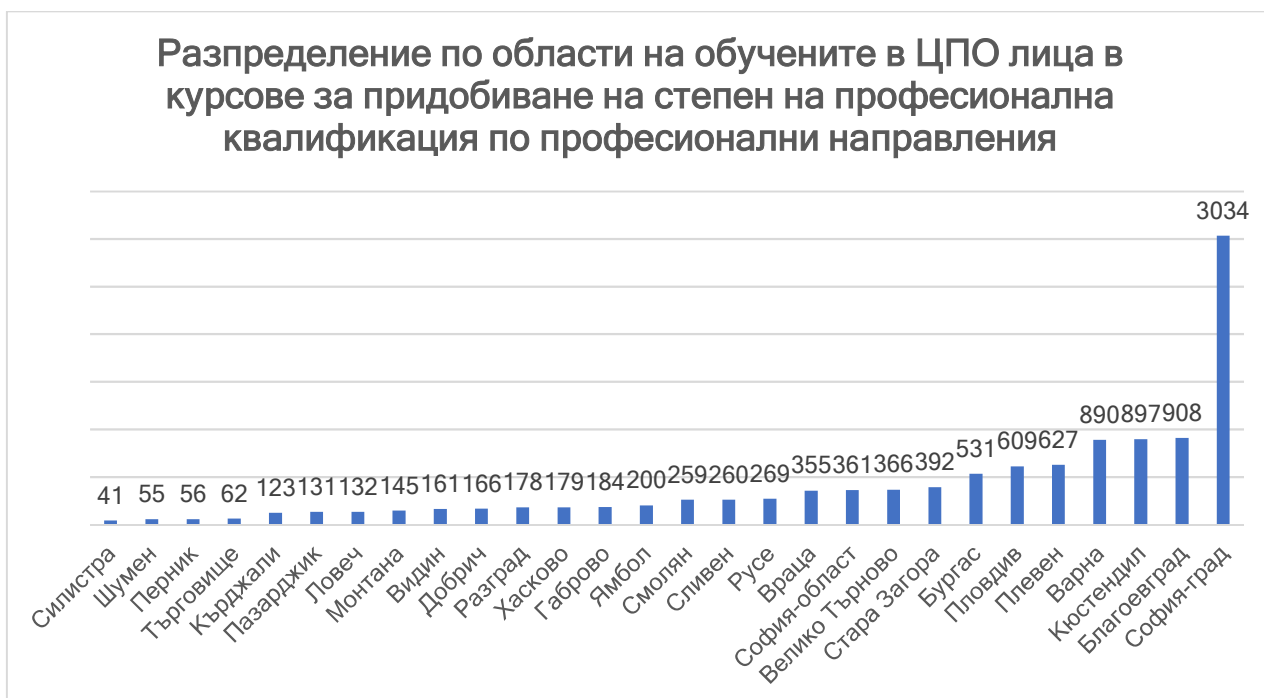
- 212 „Музикални и сценични изкуства“;
- 221 „Религия“;
- 443 „Науки за земята“;
- 581 „Архитектура, урбанизъм и геодезия“;
- 624 „Рибно стопанство“
- 640 „Ветеринарна медицина“
- 724 „Дентална медицина и зъботехника“;
- 725 „Медицинска диагностика и лечебни технологии“;
- 814 „Услуги за дома“;
- 863 „Военно дело и отбрана“

Продължителност на обучението по част от професия:

№	Продължителност	Брой обучени лица
1	0-20 учебни часа	5510
2	20-40 учебни часа	20686
3	40-100 учебни часа	19584
4	повече от 100 учебни часа	20820

1.3.2. Регионално разпределение на обучените в ЦПО лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация и курсове за обучение по част от професия по професионални направления.

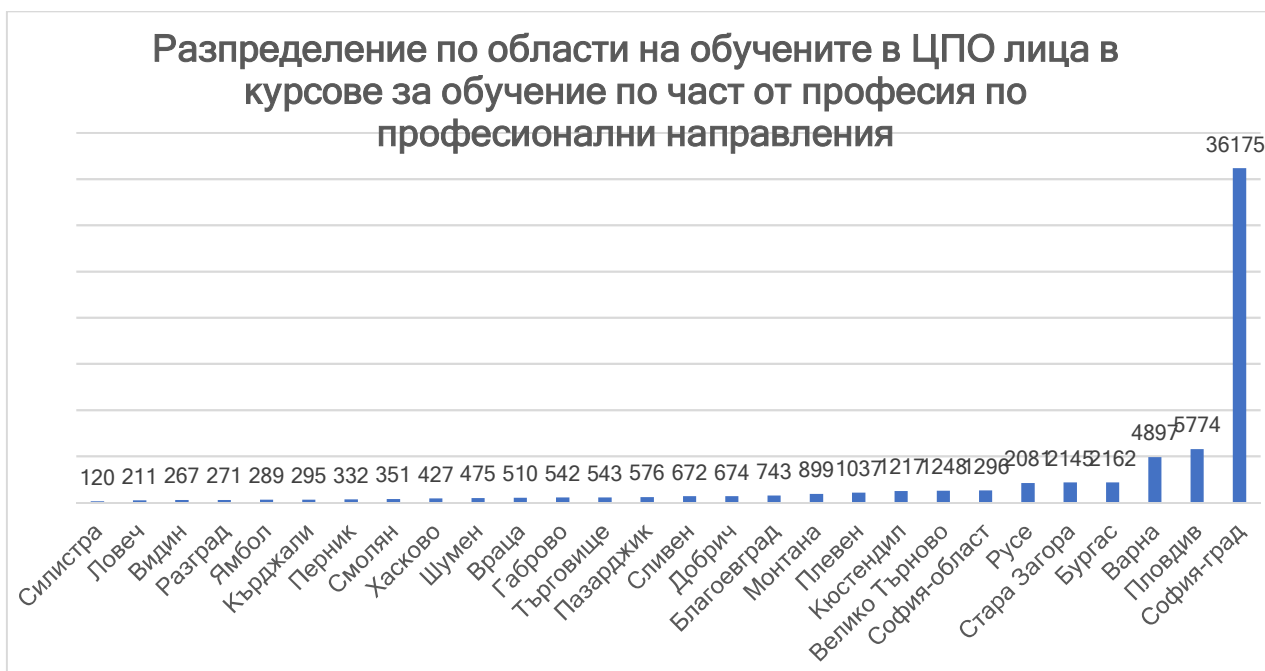
Разпределението по области на обучените в ЦПО лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация е представено на **Фигура 8**, а в курсове за обучение по част от професия по професионални направления е представено на **Фигура 9**.

Фигура 8. Разпределение по области на обучените в ЦПО лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация по професионални направления (2024 г.)

Най-много обучени лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация по професионални направления са отчетени в област София – столица – **3034** лица или **26 %**, следвана от областите Благоевград – **908** лица (**8 %**), Кюстендил – **897** лица (**8 %**) и Варна – **890** лица (**8 %**)

Най-малко са обучените лица в област Силистра – **41**, област Шумен – **55** и в Перник - **56** лица.

Фигура 9. Разпределение по области на обучените в ЦПО лица в курсове за обучение по част от професия по професионални направления

Най-много обучени лица в курсове за обучение по част от професия по професионални направления са отчетени отново в област София – столица – **36175** лица, което е **55 %** от всички лица, обучени по част от професия.

Следващите области с най-много обучени лица са Пловдив – **5774** лица (**9 %**), Варна – **4897** лица (**7 %**), Бургас – **2162** лица (**3 %**), Стара Загора – **2145** лица (**3 %**) и в Русе – **2081** (**3 %**).

Най-малко са обучените в област Силистра – **120** лица и в област Ловеч – **211** лица.

1.3.3. Разпределение на специалностите за обучение според отчетните данни на ЦПО

На **Фигура 10** са представени графично десетте най-често срещани специалности в отчетите на ЦПО за 2024 година, по които е проведено професионално обучение, независимо дали е приключило с придобиване на степен на професионална квалификация или с придобиване на квалификация по част от професия.

Най-често е предлагано обучение по специалност с код 5250601 „Подемно - транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства“ - II СПК (6943 лица), следвана от:

- специалност с код 4810101 „Програмно осигуряване“ - II СПК (6768 лица)
- специалност с код 8610103 „Физическа охрана на обекти“ - III СПК (6131 лица)
- специалност с код 3420201 „Маркетингови проучвания“ - II СПК (5255 лица)
- специалност с код 8150201 „Козметика“ - II СПК (3974 лица)
- специалност с код 8150301 „Маникюр, педикюр и ноктопластика“ - II СПК (3015 лица)
- специалност с код 2130701 „Графичен дизайн“ - III СПК (2588 лица)
- специалност с код 2130701 „Фризьорство“ - III СПК (1822 лица)
- специалност с код 5250202 „Пътностроителна техника“ - II СПК (1767 лица)
- специалност с код 5250602 „Подемно - транспортна техника с електрозадвижване“ - СПК (1726 лица),
- специалност с код 5250201 „Автотранспортна техника“ - II СПК (1711 лица)

Фигура 10. Десетте най-често срещани специалности, по които е проведено професионално обучение (2024 г.)

5510 лица са участвали в обучение по част от професия с прод

На **Фигура 11** и в **Таблица 1** е представен броят лица, придобили свидетелство за I-ва СПК по 10-те най-популярни професии.

Фигура 11. Брой лица, придобили свидетелство за I-ва СПК по 10-те най-популярни професии (2024 г.)

Код на професията	Наименование	Код на специалността	Наименование	Брой документи
482030	Оператор на компютър	4820301	Текстообработване	902
582080	Помощник в строителството	5820801	Основни и довършителни работи	420
811090	Работник в заведенията за хранене и развлечения	8110901	Работник в производството на кулинарни изделия в заведенията за хранене и развлечения	246
811090	Работник в заведенията за хранене и развлечения	8110902	Работник в обслужване на заведения за хранене и развлечения	51
345060	Касиер	3450601	Касиер	244
542110	Шивач	5421101	Шивачество	162

Код на професията	Наименование	Код на специалността	Наименование	Брой документи
345080	Снабдител	3450801	Снабдител	158
811030	Камериер	8110301	Хотелиерство	154
346030	Деловодител	3460301	Деловодство и архив	137
521090	Заварчик	5210901	Заваряване	133
623060	Работник в горското стопанство	6230601	Лесокултурни дейности	132

Таблица 1. Брой лица, придобили свидетелство за I-ва СПК по 10-те най-популярни професии и специалности

На **Фигура 12** и в **Таблица 2** е представен броят лица, придобили свидетелство за II-ра СПК по 10-те най-популярни професии.

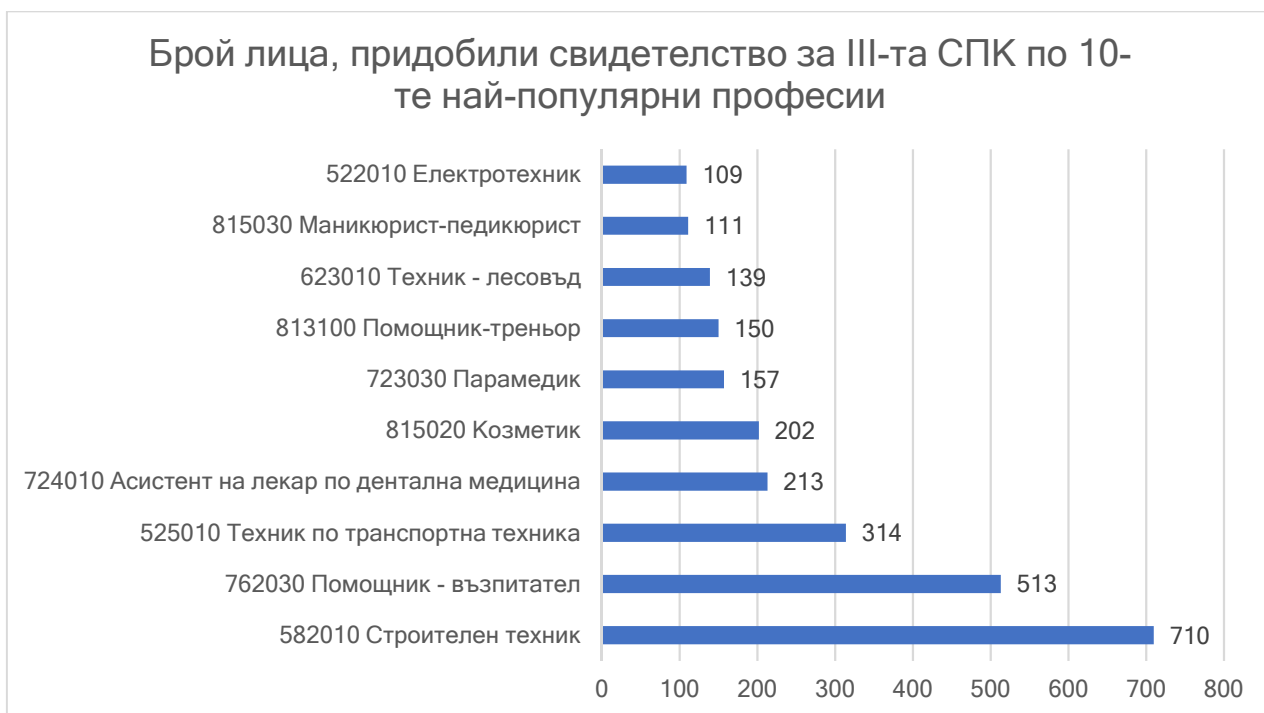
Фигура 12. Брой лица, придобили свидетелство за II-ра СПК по 10-те най-популярни професии (2024 г.)

Код на професията	Професия	Код на специалността	Наименование	Брой документи
815030	Маникюрист-педикюрист	8150301	Маникюр, педикюр и ноктопластика	525

815010	Фризьор	8150101	Фризьорство	509
815020	Козметик	8150201	Козметика	444
811070	Готвач	8110701	Производство на кулинарни изделия и напитки	241
723030	Парамедик	7230302	Транспортиране на пострадали и болни хора, оказване на първа помощ и асистиране в спешни отделения	157
621130	Кинолог	6211303	Фризьор на кучета	110
541030	Хлеббар - сладкар	5410302	Производство на сладкарски изделия	108
525020	Монтьор на транспортна техника	5250201	Автотранспортна техника	77
481010	Програмист	4810101	Програмно осигуряване	30
522020	Електромонтьор	5220210	Електрически инсталации	28
522020	Електромонтьор	5220201	Електрически машини и апарати	4
522020	Електромонтьор	5220204	Електрообзавеждане на производството	6

Таблица 2. Брой лица, придобили свидетелство за II-ра СПК по 10-те най-популярни професии и специалности

На **Фигура 13** и в **таблица 3** е представен броят лица, придобили свидетелство за III-та СПК по 10-те най-популярни професии.

Фигура 13. Брой лица, придобили свидетелство за III-та СПК по 10-те най-популярни професии (2024 г.)

Код на професията	Професия	Код на специалността	Наименование	Брой документи
582010	Строителен техник	5820101	Строителство и архитектура	664
582010	Строителен техник	5820103	Водно строителство	32
582010	Строителен техник	5820104	Транспортно строителство	14
762030	Помощник - възпитател	7620301	Помощник- възпитател в отглеждането и възпитанието на деца	513
525010	Техник по транспортна техника	5250101	Автотранспортна техника	314
724010	Асистент на лекар по дентална медицина	7240101	Асистент на лекар по дентална медицина	213

Код на професията	Професия	Код на специалността	Наименование	Брой документи
815020	Козметик	5820202	Организация и технология на козметичните услуги	202
723030	Парамедик	7230302	Транспортиране на пострадали и болни хора, оказване на първа помощ и асистирание в спешни отделения	157
813100	Помощник-треньор	8131001	Спорт	150
623010	Техник - лесовъд	6230102	Горско стопанство и дърводобив	104
623010	Техник - лесовъд	6230102	Горско и ловно стопанство	35
815030	Маникюрист-педикюрист	8150302	Организация и технология на маникюрната и педикюрната дейност	111
522010	Електротехник	5220109	Електрически инсталации	91
522010	Електротехник	5220102	Електроенергетика	17
522010	Електротехник	5220103	Електрообзавеждане на производството	1

Таблица 3. Брой лица, придобили свидетелство за III-та СПК по 10-те най-популярни професии и специалности

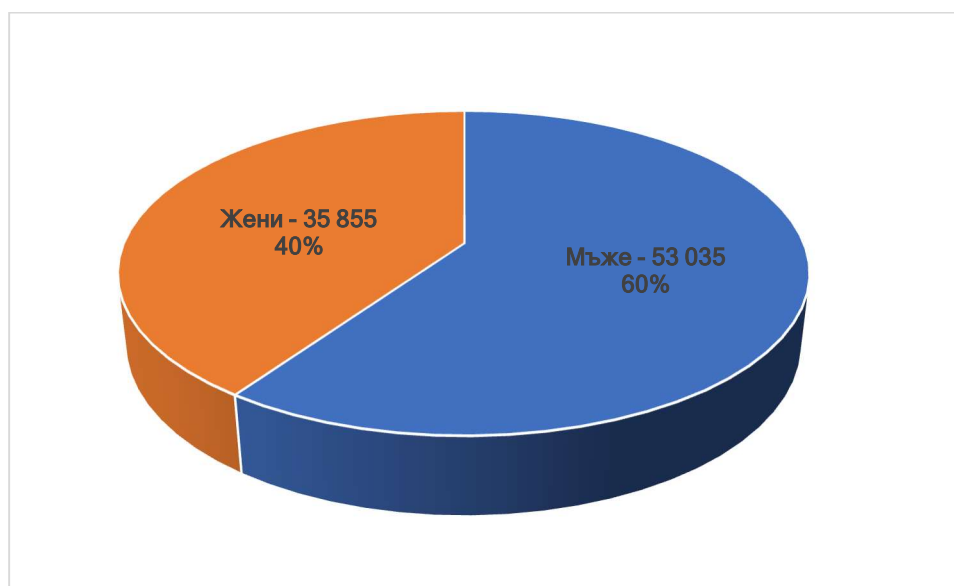
1.3.4. Структура на обучаваните лица

В настоящата част от анализа е представена структурата на обучаваните лица, която допълва представената по-горе дейност на лицензираните ЦПО, включително:

- Възрастова структура на обучаваните лица
- Разпределение на обучаваните лица по пол за 2024 година

- Разпределение на обучаваните лица по степени на професионална квалификация
- Разпределение на обучаваните лица според източника на финансиране
- Разпределение на обучаваните лица според документа, получен при завършване
- Разпределение на обучаваните лица според статуса на провеждане на обучението

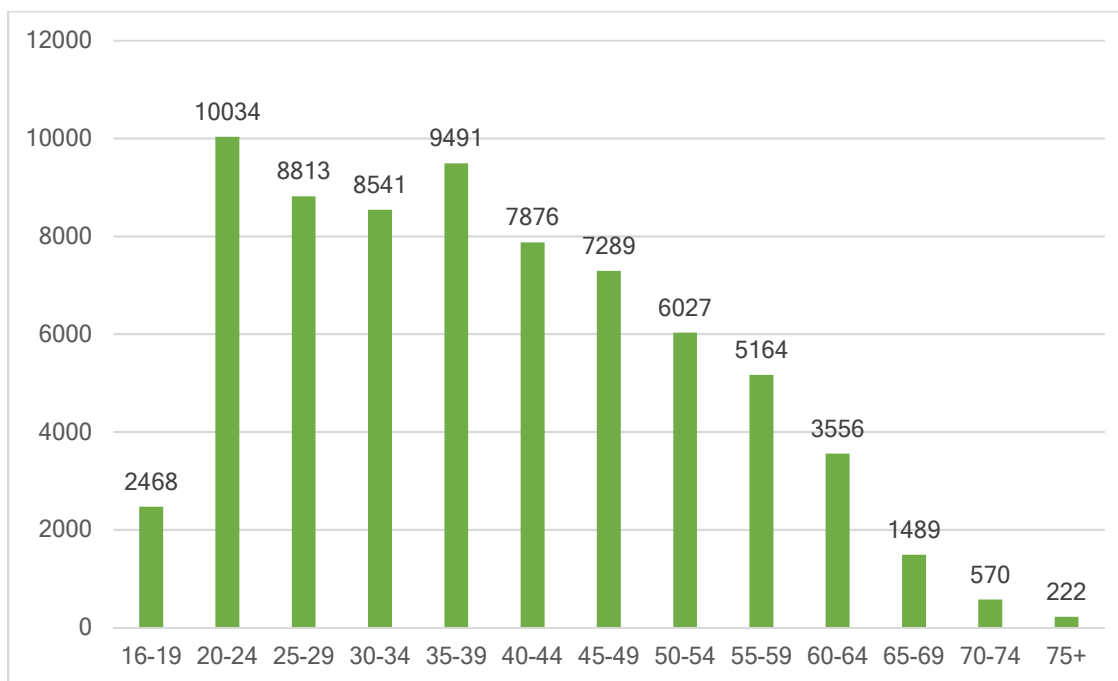
Разпределение на обучаваните лица по пол е представена на **Фигура 14**.

Фигура 14. Разпределение на обучаваните лица по пол (2024 г.)

Разпределението по пол на обучаваните лица показва превес на мъжете – **53035** лица - пред обучаваните жени - **35855** за 2024 година.

Възрастовата структура на обучаваните лица по част от професия и СПК за 2024 г. е представена на Фигура 15.

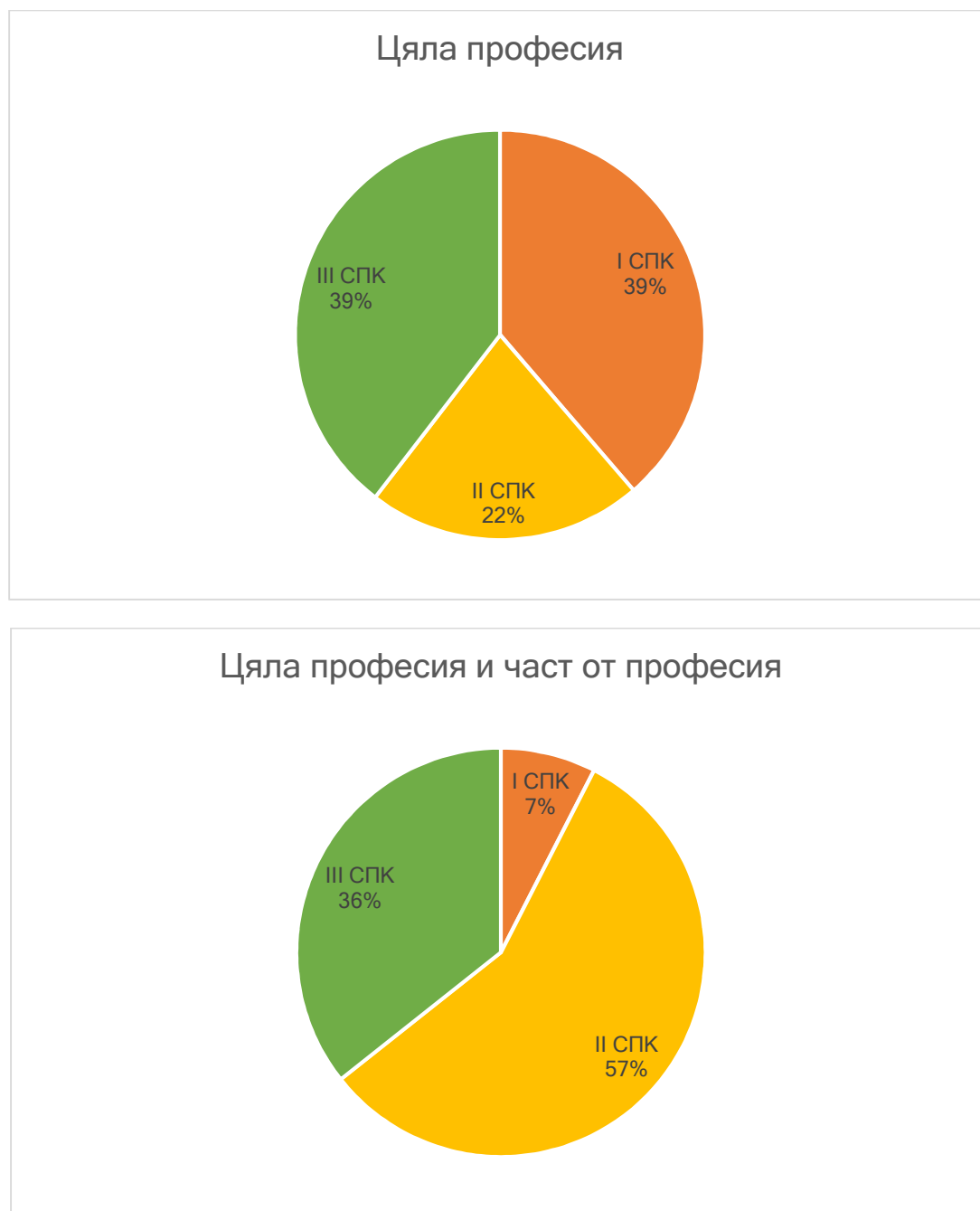

Фигура 15. Възрастова структура на обучаваните по част от професия и СПК
в ЦПО лица (2024 г.)

Възрастовата структура на обучаваните лица показва ясен превес на лицата на възраст между 20 и 39 години, т.е. лицата в активната част на трудовия живот.

Разпределение на обучаваните лица по степени на професионална квалификация

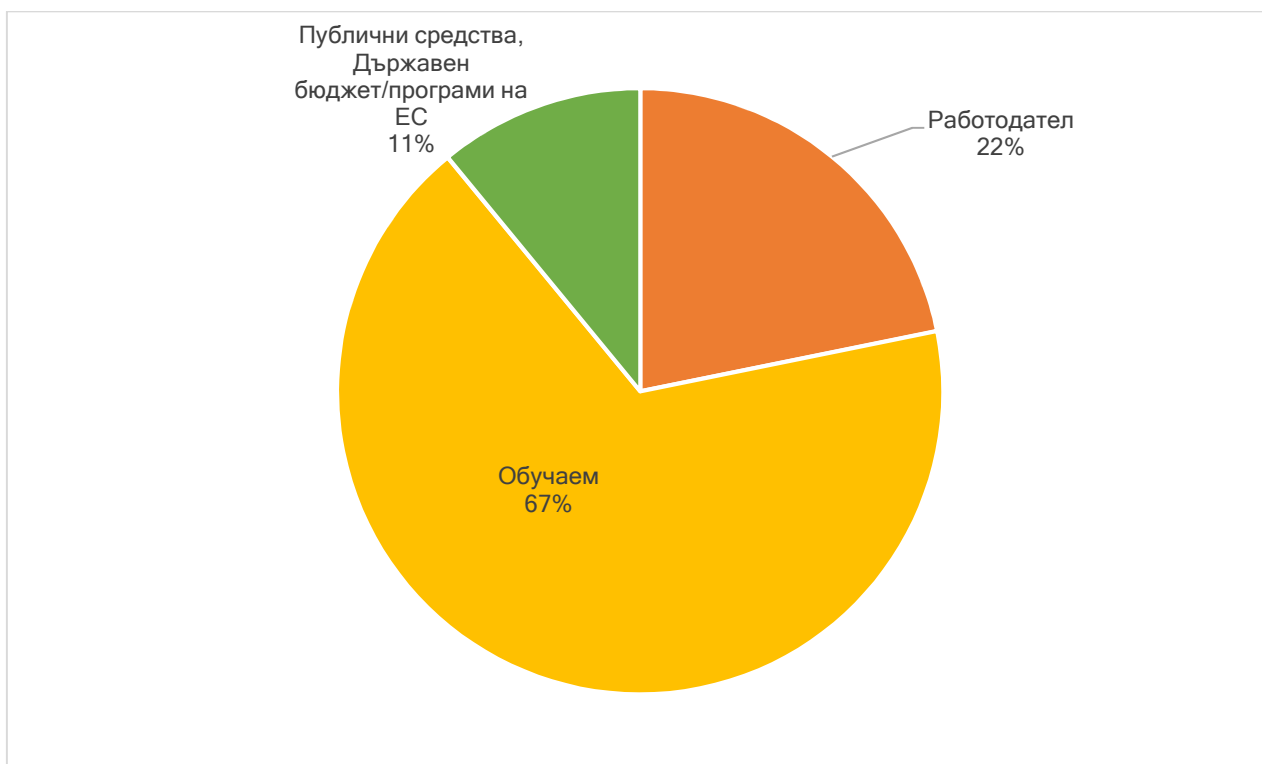
Разпределението на обучаваните лица по степени на професионална квалификация е представено графично на **Фигура 16.**

Фигура 16. Разпределение на обучаваните лица по степени на професионална квалификация (2024 г.)

Разпределение на обучаваните лица според източника на финансиране

Разпределението на обучаваните лица според източника на финансиране е представено на **Фигура 17**.

Фигура 17. Разпределение на обучаваните лица според източника на финансиране (2024 г.)

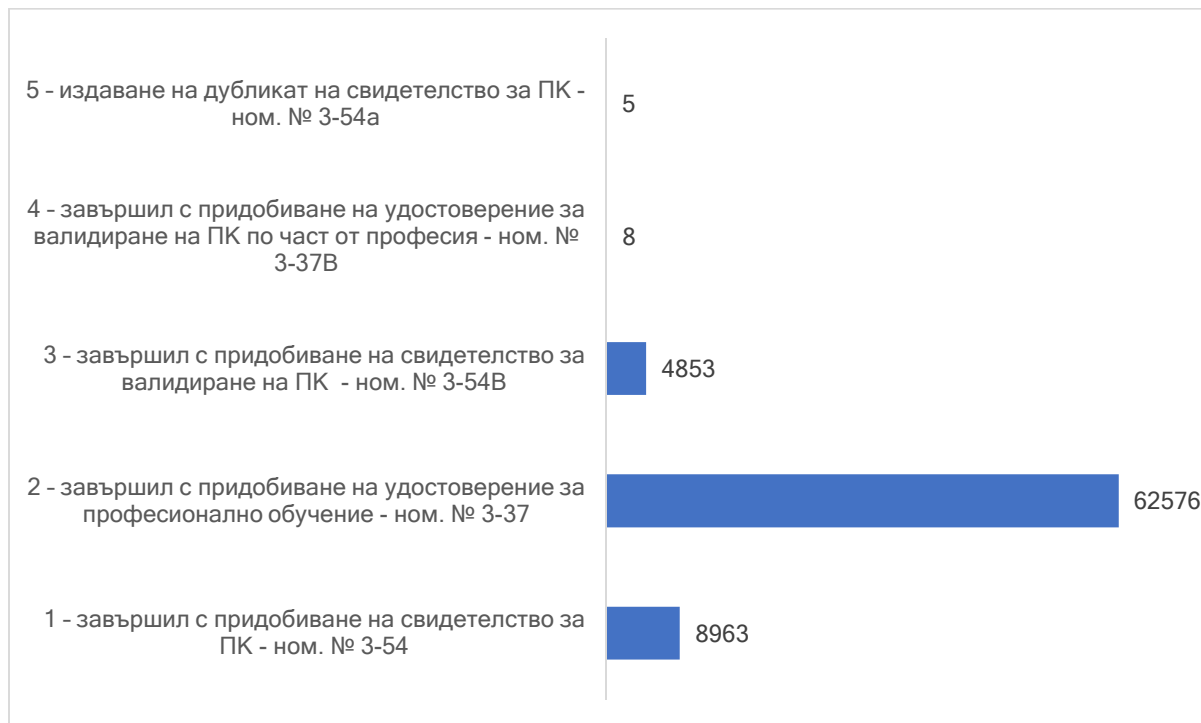
Най-голям е относителният дял на лицата, които сами са заплатили обучението си (**67%**), следвани от относителния дял на лицата чието обучение е заплатено от работодателя (**22%**), финансирането с публични средства, Държавен бюджет/програми на ЕС (**11%**).

Обучавани лица според документа, получен при завършване

На **Фигура 18** е представен броят на обучаваните лица според документа, получен при завършване на курсовете, а именно:

- 1 – завършил с придобиване на свидетелство за ПК - ном. № 3-54
- 2 – завършил с придобиване на удостоверение за професионално обучение - ном. № 3-37
- 3 – завършил с придобиване на свидетелство за валидиране на ПК - ном. № 3-54В
- 4 – завършил с придобиване на удостоверение за валидиране на ПК по част от професия - ном. № 3-37В

- 5 – издаване на дубликат на свидетелство за ПК - ном. № 3-54а

Фигура 18. Обучавани лица според документа, получен при завършване на курсовете

Най-голям е броят на лицата, получили удостоверение за професионално обучение – **62576** лица, следвани от лицата, придобили свидетелство за професионална квалификация – **8963** лица и свидетелство за валидиране на професионална квалификация – **4853**. Издадените дубликати на свидетелство за ПК са **5**.

Издадени документи в ЦПО в резултат на валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене

На **Фигура 19** е представена динамиката в броя издавани документи от ЦПО в резултат на валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене.

Фигура 19. Брой издадени документи от ЦПО в резултат на валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене.

Професиите, за които през 2024 г. има интерес за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене, са най-често „Помощник-възпитател“, „Хлебар - сладкар“, „Готвач“, „Маникюрист-педикюрист“ и „Преводач от и на български жестов език.“

Професия	Специалност	Степена на професионална квалификация	Брой лица
Валидиране на професионални знания и умения и компетентности (СВПК)			4853
541030 Хлебар - сладкар	5410301 Производство на хляб и хлебни изделия	II	9
582010 Строителен техник	5820101 Строителство и архитектура	III	2
621130 Кинолог	6211303 Фризьор на кучета	II	2
723030 Парамедик	7230302 Транспортиране на пострадали и болни хора, оказване на първа	III	6

	помощ и асистирание в спешни отделения		
762020 Сътрудник социални дейности	7620202 Социална работа с деца и възрастни с увреждания и хронични заболявания	III	1
762030 Помощник - възпитател	7620301 Помощник-възпитател в отглеждането и възпитанието на деца	III	4819
811060 Ресторантьор	8110602 Производство и обслужване в заведенията за хранене и развлечения	III	1
811070 Готвач	8110701 Производство на кулинарни изделия и напитки	II	8
811080 Сервитьор-барман	8110801 Обслужване на заведения в обществено хранене	II	1
815030 Маникюрист-педикюрист	8150301 Маникюр, педикюр и ноктопластика	II	4
Валидиране на професионални знания и умения и компетентности по част от професия			8
341030 Брокер	3410301 Недвижими имоти	III	1
522030 Техник на енергийни съоръжения и инсталации	5220308 Възобновяеми енергийни източници	III	2
582030 Строител	5820306 Вътрешни облицовки и настилки	II	1
582030 Строител	5820309 Бояджийски работи	II	1
723030 Парамедик	7230302 Транспортиране на пострадали и болни хора, оказване на първа помощ и асистирание в спешни отделения	III	1
762040 Социален асистент	7620402 Подпомагане на възрастни	II	1
762050 Преводач от и на български жестов език	7620501 Български жестов език	III	1

При осъществяване на последващ контрол се установява, че все още има ЦПО, които не въвеждат данни за всички процедури по валидиране, което означава, че реалният брой лица, валидирали компетентности е по-висок от отчетения от ИС на НАПОО.

1.4. Актуализиране на учебните планове и програми

През 2024 г. са отчетени промени в общо **1929** учебни планове. Причината за актуализирането им е отчетена на **Фигура 20**.

Фигура 20. Причина за актуализиране на учебните планове

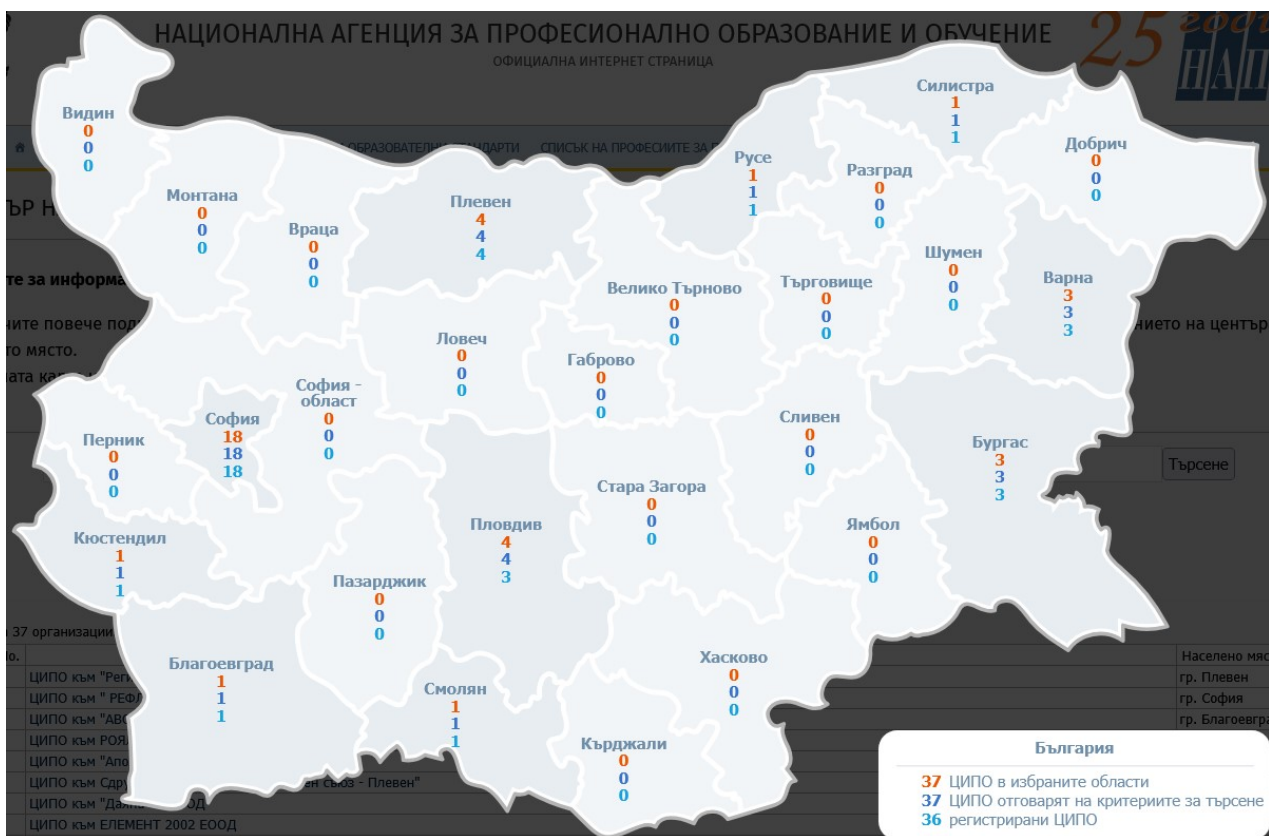
2.1. Лицензионни процедури за ЦИПО

Според представените отчетни данни за 2024 година има 1 брой новолицензиран ЦИПО. Тази тенденция се запазва през последните години и илюстрира ясно необходимостта от мерки за популяризиране на ползите от услугите за професионално ориентиране.

2.1.1. Регионално разпределение на ЦИПО

В страната са активни **37** центъра за информация и професионално ориентиране.

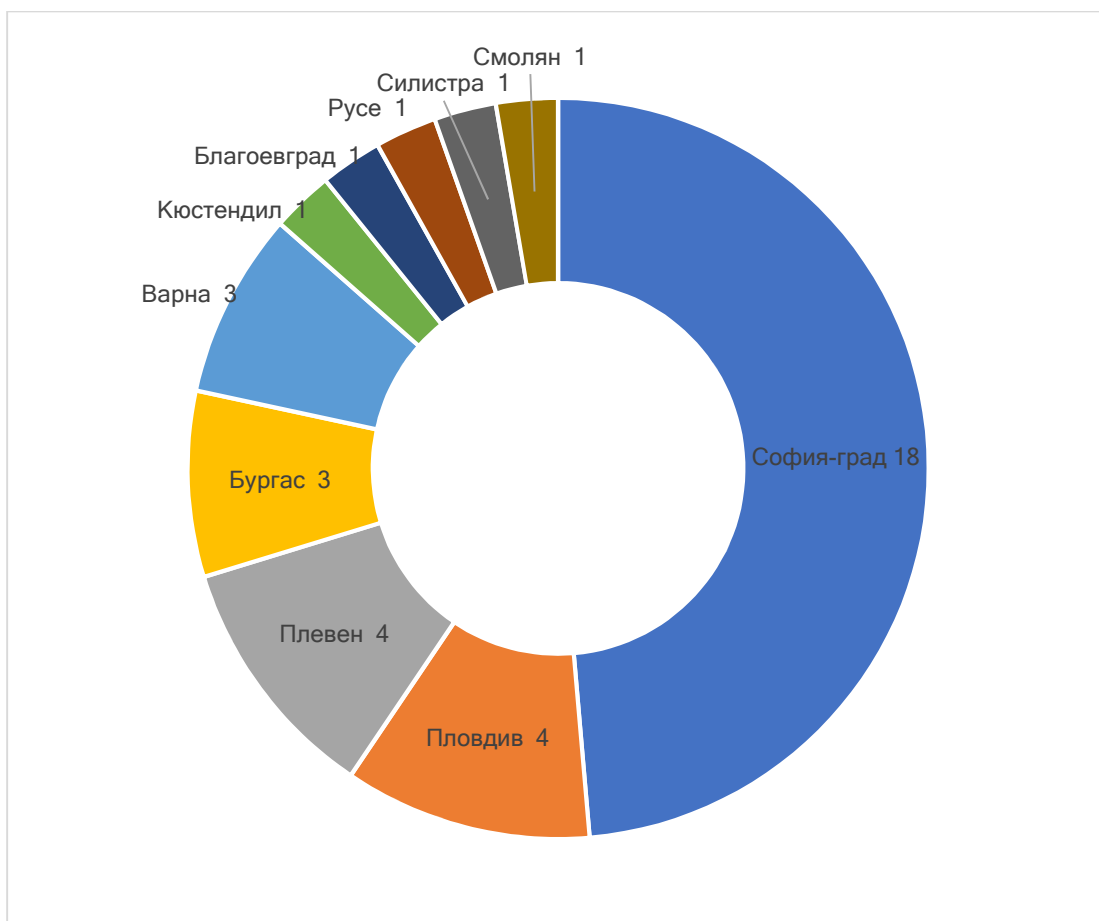
На **Фигура 21** е представено тяхното разпределение в областите на страната.

Фигура 21. Разпределение на ЦИПО по области

От данните се вижда, че най-големият брой активни ЦИПО са съсредоточени в област София – столица - **18**, следвана от област Пловдив - **4**, област Плевен - **4**, област Бургас - **3**, област Варна - **3**, област Кюстендил - **1**, област Благоевград - **1**, област Русе - **1**, област Силистра - **1**, област Смолян – **1**.

На **Фигура 22.** е представено разпределението на относителните дялове на активните ЦИПО по области.

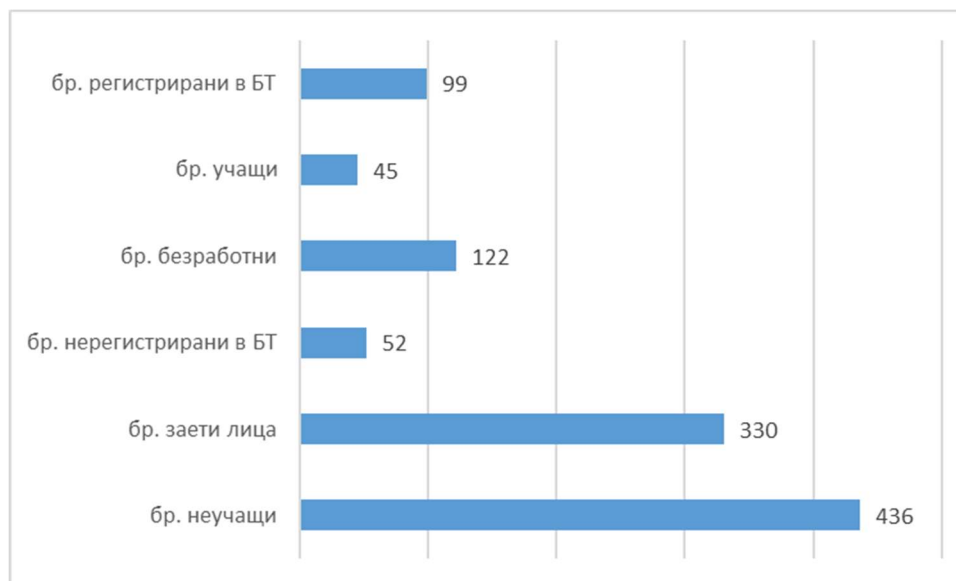
Фигура 22. Разпределение на относителните дялове на активните ЦИПО по области

2.1.2. Клиенти на лицензираните ЦИПО

Фигура 23. Клиенти на ЦИПО според националността

Данните за 2024 година, представени на **Фигура 23** показват информация, че услугите предоставяни от ЦИПО се използват основно от клиети от България (481 бр.), като клиентите от други страни са значително по-малко (4 бр.).

Фигура 24. Клиенти на ЦИПО според вида им (2024 г.)

Данните на **Фигура 24** и сравнителните данни за 2023 година показват намаление на безработните лица – клиенти на ЦИПО от **214** на **122** лица, увеличение на клиентите, които са заети лица – от **122** на **330** лица и намаление на броя учащи, които са се възползвали от услугите, предлагани от ЦИПО – от **67** на **45** лица.

2.1.3. Предоставени услуги на клиентите на ЦИПО

На **Фигура 25** е представен графично броят на клиентите на ЦИПО, ползвали съответните услуги, както следва:

- Информиране и самоинформиране;
- Кариерно консултиране;
- Оценка на случай;
- Активиране и мотивиране;
- Психологическо подпомагане;

- Застъпничество;
- Групи за взаимопомощ;
- Управление на таланти;
- Менторство.

Фигура 25. Брой клиенти, използвали услугите на ЦИПО (2024 г.)

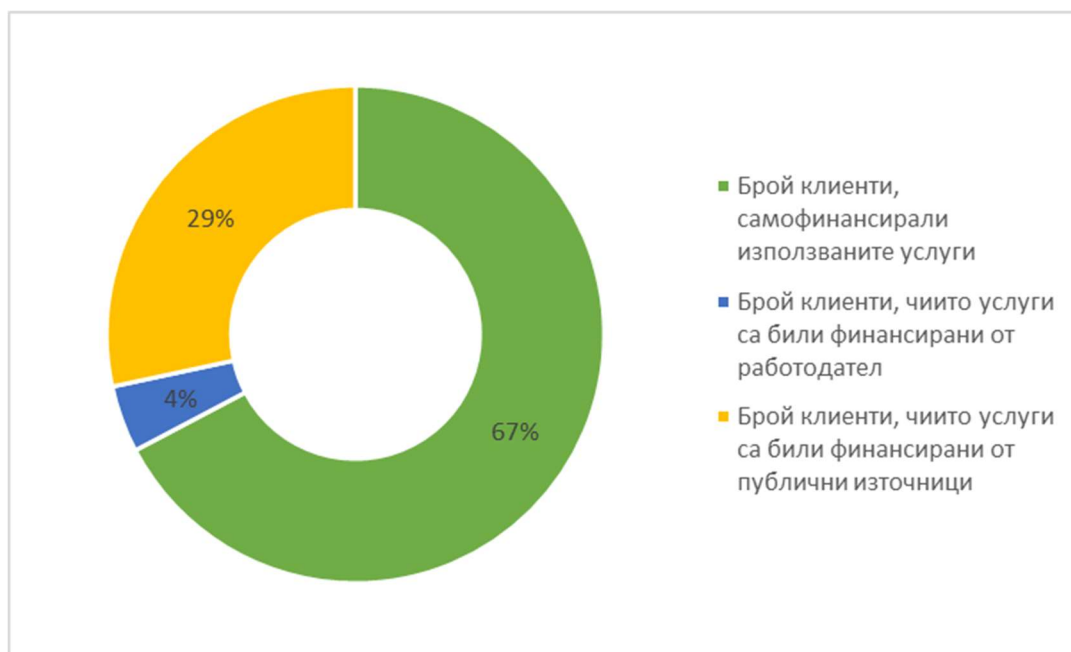
Най-много клиенти са използвали услугите „Кариерно консултиране“ (**26** лица) и „Информиране и самоинформиране“ (**26** лица). Услугата „Активирание и мотивиране“ е предоставена на **25** лица, „Психологическо подпомагане“ (**17** лица) и „Оценка на случай“ (**12** лица). Най-слаб интерес има към услугите „Управление на таланти“ (**7** лица), „Групи за взаимопомощ“ (**6** лица) и „Застъпничество“ (**6** лица). Информация за останалите предоставени услуги не е въведена в ИС.

2.1.4. Средна възраст на клиентите на ЦИПО, цена и начини на финансиране

Средната възраст на клиентите на лицензираните ЦИПО е **39** години за 2024 година, а за сравнение през 2023 г. е била **40** години.

Средната изчислена цена на услугите в ЦИПО е **122,63** лева, спрямо **75.81** лева през 2023 г. и **91.60** лева през 2022 г.

На **Фигура 26** е представен относителният дял на отчетените начини на финансиране и броят клиенти, които са ги приложили.

Фигура 26. Начини на финансиране на услугите на ЦИПО (2024 г.)

Най-голям брой клиенти на ЦИПО са тези, които са сами са финансирали ползването на услуги на ЦИПО, след тях са клиентите, които са се възползвали от финансирането чрез средства от публични източници и на последно място е финансирането от страна на работодател.

Отчетените от ЦИПО данни представят и начина, по който клиентите достигат до съответните услуги:

Фигура 27. Насочване към ЦИПО

Най-голяма част от клиентите са били насочени към ЦИПО от училище, ЦПО, колеж **(45%)**. Клиенти, насочени съответно от бюрата по труда **(18%)** или от семейството и приятелите **(15%)**. С по-малък процент са групите клиенти, които сами са се насочили към услуги на ЦИПО, **12%** от всички клиенти. Насочени от работодател са **10%** от клиентите на услугите на лицензираните ЦИПО.

V. Резултати

Годишната информация, подавана от лицензираните ЦПО и ЦИПО на основание чл. 22, ал. 8 от ЗПОО, дава възможност на НАПОО да установи дейностите, извършвани от тях и да направи сравнение по различни индикатори и показатели.

ИС на НАПОО гарантира верността и надеждността на информацията, съдържаща се в годишните доклади за дейността на ЦПО и ЦИПО, както и осигуряването на висока степен на прозрачност и информираност.

Анализът на дейността на ЦПО и ЦИПО за 2024 г. се публикува на интернет-страницата на Агенцията и данните от него могат да се използват от различни заинтересовани организации и институции, отговорни за провеждане на държавната политика в сферата на професионалното образование и обучение и на професионалното ориентиране.

VI. Изводи

Използваната от НАПОО методика за събиране на годишна информация от ЦПО е работеща и достатъчно надеждна от гледна точка на набирането на данни във връзка с пазара на обучителни услуги за лица над 16-годишна възраст, търсенето на квалифицирана работна сила по определени професии и специалности от страна на бизнеса, начина на организиране и финансиране на квалификационното обучение.

Въпреки сложните условия, в които функционира системата за професионално обучение на лица над 16 г. през последните години, данните от анализа сочат сериозен принос на лицензираните ЦПО и ЦИПО за реализиране на политиките за учене през целия живот.

Методическата подкрепа, която предоставят експертите от дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ на НАПОО, е допринесла за подобряване качеството на годишната информация и за подаването ѝ в законоустановения срок.

Анализът на годишните доклади на ЦПО и ЦИПО за 2024 г. се използва при планиране на дейността на НАПОО, свързана с функциите по лицензиране и осъществяване на мониторинг и последващ контрол на лицензираните институции по чл. 18 от ЗПОО.

Набирането на годишна информация от всички лицензирани ЦПО и ЦИПО създава възможност за пълен, обективен и точен анализ на провежданото професионално обучение и професионално ориентиране в страната. Този анализ е необходим за ефективното осъществяване на основните функции на НАПОО, свързани с качеството на професионалното обучение и осъществяване на координираща роля в системата за професионално образование и обучение.

Възможността за осъществяване на проверка на издадените от ЦПО документи в публичните регистри (от институции, обучавани лица, работодатели) до голяма степен мотивира ЦПО да въвеждат изчерпателна информация в ИС на НАПОО, което прави данните максимално близки до реално провежданите обучения и процедури в ЦПО и ЦИПО и дава гаранция за надеждността им.

Приложение:

Презентация „Анализ на дейността на центровете за професионално обучение и центровете за информация и професионално ориентиране през 2024 г.“